

περιβάλλον

Βλέποντας το δέντρο και χάνοντας το δάσος - Το περιβάλλον παραγωγική εφεδρεία για τη χώρα - Περιβαλλοντολογική συνείδηση - Περιβάλλον και ποιότητα ζωής: θύματα του μνημονίου - Το περιβάλλον χρειάζεται πολιτικές ουσίας, όχι ευχολόγια - Κρίση οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική - Η θέση των φωτοβολταϊκών συστημάτων στην σύγχρονη κοινωνία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καλωσορίσατε	3
Editorial	4 - 7
Η φύση αντιδρά...	8 - 9
Βλέποντας το δέντρο και χάνοντας το δάσος	10 - 13
Το περιβάλλον χρειάζεται πολιτικές ουσίας, όχι ευχολόγια	14 - 15
Το περιβάλλον παραγωγική εφεδρεία για τη χώρα	18 - 19
Περιβαλλοντολογική συνείδηση	20 - 23
Περιβάλλον και ποιότητα ζωής: θύματα του μνημονίου	24 - 27
Κρίση οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική	28 - 29
Η θέση των φωτοβολταϊκών συστημάτων στην σύγχρονη κοινωνία	30 - 34
Πως μπορούμε να αποκτήσουμε το πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης	36 - 37

Καλωσορίσατε

Η σχέση μας με τη φύση πάντα ήταν προβληματική. Ο Γκάντι χαρακτηριστικά είχε πει πως υπάρχει επάρκεια στον κόσμο για τις ανάγκες του ανθρώπου, όχι όμως και για την απληστία του ανθρώπου. Ο Ινδιάνος αρχηγός Σιάτλ στην διάσημη ομιλία του είχε πει πως δεν κληρονομούμε τη Γη από τους προγόνους μας, αλλά τη δανειζόμαστε από τους απογόνους μας. Αυτό όμως που με προβλημάτισε περισσότερο από όλα ήταν η άρνηση ενός εννιάχρονου παιδιού στον Υμηττό να κάτσει στο χώμα γιατί «έχει βρωμιές και θα πεθάνει».

Στον αποστειρωμένο κόσμο που ζούμε, όχι μόνο έχουμε μάθει να φοβόμαστε τη φύση, αλλά έχουμε αναπτύξει ψυχολογικά αντισώματα ενάντια στην γκρίνια αυτών που μιλάνε για την καταστροφή της, με ισχυρότερο το επιχείρημα ότι η φύση ξέρει και επιδιορθώνει τον εαυτό της. Βέβαια ξεχνάμε ότι η φύση στην προσπάθειά της να επιβιώσει και να προστατέψει τα μέλη της μπορεί και αποβάλλει ή καταστρέφει τα στοιχεία που την εμποδίζουν, χωρίς εμείς, οι άνθρωποι, να αποτελούμε εξαίρεση.

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος στις 5 Ιουνίου, το περιοδικό του apopseis στο τρίτο τεύχος του εστιάζει στον κόσμο γύρω μας, όχι μονομερώς στα προβλήματα, αλλά και στις προτεινόμενες λύσεις. Μέσα από τις σελίδες του ηλεκτρονικού μας περιοδικού θα ενημερωθείτε, θα προβληματιστείτε και κάποιοι από εσάς θα πάρετε το έναυσμα για να απαντήσετε μέσω του apopseis@apopseis.gr

Καλωσορίσατε και καλή ανάγνωση,
Δημήτρης Κοντογιάννης

Πράσινη ανάπτυξη και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας το αντίδοτο στην οικονομική κρίση της Ελλάδος

Γιώργος Κοντογιάννης

Η πράσινη ανάπτυξη συνιστά επιλογή υψηλής προστιθέμενης αξίας, ικανή να συμβάλει στη έξοδο της χώρας μας από την κρίση, αλλά και να οδηγήσει στο άνοιγμα ενός νέου μακροχρόνιου κύκλου ανάπτυξης και ευημερίας.

Για να επιτευχθεί όμως αυτός ο στόχος είναι αναγκαίο να δημιουργηθεί ένα συγκεκριμένο πλαίσιο που να ευνοεί την **πράσινη επιχειρηματικότητα** και παράλληλα να περιλαμβάνει αυστηρούς κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος.

Επανελημμένα έχω τονίσει πως **οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας μπορούν να αποτελέσουν βασικό παράγοντα για την οικονομική ανάκαμψη της χώρας**. Δυστυχώς οι γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και η έλλειψη ενδιαφέροντος της πολιτείας έχουν δημιουργήσει τεράστια προσκόμματα προς την κατεύθυνση αυτή.

Η νέα Κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές θα πρέπει να κινηθεί προς δύο κατευθύνσεις:

1. Δημιουργία πλαισίου στήριξης και χρηματοδότησης της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.
2. Δημιουργία ευέλικτου αδειοδοτικού πλαισίου που θα είναι σύμφωνο με το κοινοτική νομοθεσία.

Με τον τρόπο αυτό θα προωθηθεί η ενίσχυση ενός ολόκληρου κλάδου, ο οποίος θα γίνει ανταγωνιστικός, δίνοντας ώθηση στην οικονομία της χώρας και δημιουργώντας νέες θέσεις απασχόλησης.

Παράλληλα είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν συνέργειες με άλλους τομείς όπως υποδομές, γεωργία. Από το 2006 έχω προτείνει τη χρήση **φωτοβολταϊκών συστημάτων** για το φωτισμό των νέων μεγάλων αυτοκινητόδρομων, καθώς και την αξιοποίησή τους σε δημόσια κτίρια. Έχω, επίσης, καταθέσει προτάσεις για χρησιμοποίηση φωτοβολταϊκών από τους ΓΟΕΒ-ΤΟΕΒ, προκειμένου να αποκτήσουν ενεργειακή αυτονομία και να αποπληρώσουν τα χρέη, που οι περισσότεροι έχουν, προς τη ΔΕΗ.

Υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις αναφορικά τόσο με την προστασία του περιβάλλοντος όσο και με την αξιοποίησή του για την ενίσχυση της οικονομίας και της ανάπτυξης, οι οποίες συνοψίζονται στα εξής:

- **Άμεση προώθηση της αξιοποίησης του ελληνικού ορυκτού πλούτου**, περιλαμβανόμενου και του υποθαλάσσιου, με διεθνείς διαγωνισμούς για την παραχώρηση της έρευνας και εκμετάλλευσης των πιθανών κοιτασμάτων. Ολοκλήρωση των διαδικασιών καθορισμού των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών (ΑΟΖ) της χώρας. Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τον ορυκτό πλούτο.
- **Άμεση προώθηση ενεργειακών επενδύσεων**, στο πλαίσιο μιας πλήρως απελευθερωμένης και ανταγωνιστικής αγοράς ενέργειας και με έμφαση σε όσες είναι οικονομικά αποδοτικές, αφού ληφθεί υπ' όψη η συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τις εκπομπές ρύπων.
- **Πλήρης ιδιωτικοποίηση των δικτυακών φορέων** (ΔΕΣΜΗΕ-ΔΕΣΦΑ) με ισχυρή εκτελεστική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.
- **Διευκόλυνση με κάθε τρόπο των επενδύσεων που στηρίζονται σε εγχώριες πηγές** (π.χ. ανεμογεννήτριες, μικρά υδροηλεκτρικά, ηλιακή ενέργεια, λιγνίτης, γεωθερμία, βιομάζα), που προωθούνται ανάλογα με την οικονομική τους απόδοση και τις οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις.
- Έμφαση στην ηλεκτρονική **διασύνδεση των νησιών με την ηπειρωτική χώρα**, στη δημιουργία εργοστασίων κατασκευής φωτοβολταϊκών πάνελ και ανεμογεννητριών.
- **Νέα χωροταξική και πολεοδομική πολιτική**, που θα συνδυάζει την περιβαλλοντική προστασία με την ανάπτυξη, την διευκόλυνση της πολεοδόμησης (αστικής και βιομηχανικής – ΒΙΠΕ κλπ) και της οργανωμένης δόμησης.

- **Τα δάση είναι πηγή ζωής. 200.000 στρέμματα αναδάσωσης ετησίως.** Χαρτογράφηση των εδαφών για την χάραξη δασικής πολιτικής με στόχο τον προσδιορισμό διπλάσιου χώρου του μελλοντικού δάσους (με εφαρμογή του ν.1734/87), με προγράμματα καλλιεργειών στα δάση μετά από διαχειριστικές μελέτες, με παράλληλη αξιοποίηση της βιομάζας (από τα δέντρα και τον υπόροφο) και απελευθέρωση μη επιδεκτικών αναδάσωσης εδαφών.
- Σε ό,τι αφορά την προστασία του περιβάλλοντος στρατηγική αρχή είναι η **πλήρης εφαρμογή της αρχής ο ρυπαίνων πληρώνει**.
- Ως προς το **ζήτημα των απορριμμάτων** στόχος είναι να οδηγηθούμε σε μια κοινωνία ανακύκλωσης δίνοντας έμφαση στη μείωση των απορριμμάτων και στο διαχωρισμό τους στην πηγή, με μαζική συνειδητή συνδρομή των ιδίων των πολιτών. Να εξετάσουμε όλες τις τεχνολογίες (περιλαμβανόμενης και της θερμικής επεξεργασίας), με αντικειμενικά περιβαλλοντικά και οικονομοτεχνικά κριτήρια και να προχωρήσουμε στη χωροθέτηση, στη βάση της αρχής «η κάθε περιοχή έχει την ευθύνη για τα δικά της απορρίμματα, αλλά κανείς δεν μπορεί να παραβιάζει το νόμο με παράνομες μεθόδους διαχείρισης».

Μια **πολιτική ανοικτών οριζόντων** μπορεί και στην προστασία του περιβάλλοντος να συμβάλλει αλλά και την ελληνική οικονομία να βοηθήσει να βγει από την κρίση, αφού μπορεί να δημιουργήσει πολλές νέες θέσεις εργασίας και νέες επαγγελματικές δραστηριότητες. —◆

Ο **Γιώργος Κοντογιάννης** εξελέγη βουλευτής του Νομού Ηλείας με τη Ν.Δ. για πρώτη φορά το Μάρτιο του 2004 και επανεξελέγη το 2007 και το 2009 μετά απο μακρόχρονη δημοσιογραφική και συγγραφική καριέρα

“Η φύση αντιδρά....”

Θέκλα Παρασκευούδη

Καθημερινά και όλοι ανεξαιρέτως, δίνουμε την μάχη μας για να βελτιώσουμε το επίπεδο της ζωής μας, την αποδοτικότητα στην δουλειά μας ακόμη και να ομορφύνουμε την μέρα μας. Ξεχνάμε όμως, να ασχοληθούμε με την «περιποίηση» του πλανήτη μας. Περίεργο; Ίσως!

Η πραγματικότητα μέσα από εκθέσεις ειδικών και έρευνες μας υπενθυμίζει πως έχουμε παραγκωνίσει το θέμα της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Ο καθένας, άλλωστε, μπορεί να διαπιστώσει αυτήν την κατάσταση μέσα από τις αρνητικές συνέπειες που έχει ήδη υποστεί το οικοσύστημα.

Παρόλο, που η βιωσιμότητα του πλανήτη θα πρέπει να αποτελεί ένα στοίχημα όλων των κατοίκων του αυτό δεν επιβεβαιώνεται! Ίσως να μην είναι εύκολο, ιδιαίτερα στις μέρες μας, που η περιβαλλοντική καταστροφή βρίσκεται σε υψηλά ποσοστά προερχόμενη από διάφορες αιτίες! Αλλά σίγουρα δεν αποτελεί λύση η αδράνεια και η αδιαφορία.

Η κλιματική αλλαγή βρίσκεται στο στόχαστρο όλων των ειδικών, ως μια υφιστάμενη κατάσταση που επηρεάζει ήδη, με αποτελέσματα τόσο από την αύξηση της θερμοκρασίας έως την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, με σημαντικότερη αιτία την τήξη των πολικών πάγων.

Το πρόβλημα γίνεται πιο σύνθετο από την στιγμή που έχουν εμφανιστεί οι αρνητικές συνέπειες τόσο στην κατάσταση του οικοσυστήματος, στους υδάτινους πόρους, στους φυσικούς πόρους άρα και στην τροφή, όσο και στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, στις μεταφορές, στις υποδομές.

Η φύση αντιδρά και μας το δείχνει. Η Γη έχει την δική της μνήμη και επιστρέφει την κακομεταχείριση του ανθρώπου με τον τρόπο της. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα ταυτίζονται με την κλιματική αλλαγή. Σύμφωνα με έρευνες κάθε στιγμή υπάρχουν κατά μέσο όρο στη Γη 44.000 καταιγίδες και κάθε δευτερόλεπτο πέφτουν 100 κεραυνοί! Τρομακτικό;

Όχι, για τους ειδικούς που συνεχώς επισημαίνουν την αναγκαιότητα μεταστροφής των αρνητικών συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.

Με κριτήριο την ανάληψη δραστικών ενεργειών άμεσα και αποτελεσματικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει τα θεμέλια μιας στρατηγικής που θα ενσωματώνεται στις ήδη υπάρχουσες πολιτικές. Θα δημιουργηθούν νέα μέτρα που θα υιοθετούνται από όλα τα κράτη μέλη σε συνδυασμό με την έρευνα αλλά και την ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών.

Η σημαντικότερη παρέμβαση είναι η προσπάθεια μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Στόχος για το κάθε κράτος είναι να έχει χαμηλότερες από τα αντίστοιχα ετήσια δικαιώματα τιμές εκπομπών αερίων. Με βάση την σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές που εγκρίθηκε με την απόφαση 94/69/EK, αλλά και το Πρωτόκολλο του Κιότο (ΦΕΚ 117/A/30-5-02), η μείωση των εκπομπών αερίου είναι μονόδρομος. Είναι εξαιρετικής σημασίας για την κατάσταση του περιβάλλοντος να μην αυξηθεί η θερμοκρασία σε ετήσια βάση στον πλανήτη μας πάνω από 2 °C, αλλά αντίθετα θα πρέπει να μειωθούν οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου μέχρι το 2050 σε ποσοστό τουλάχιστον 50 %.

Από την στιγμή που γνωρίζουμε την αιτία, και έχουμε προχωρήσει στον σχεδιασμό αντιμετώπισης μένει μόνο η εφαρμογή, η οποία εξαρτάται από εμάς.

Προχωρούμε στην ενσωμάτωση των κοινοτικών οδηγιών, προσαρμόζοντας τα δεδομένα στην ελληνική πραγματικότητα. Για παράδειγμα, μπορούμε να επιτύχουμε με την μεγαλύτερη αποδοτικότητα την χρήση των λιγότερων υδάτινων

πόρων. Απαραίτητο βήμα, είναι η κατασκευή των κτιρίων με συγκεκριμένες προδιαγραφές έτσι ώστε να αντέχουν στις κλιματικές συνθήκες και σε ακραία καιρικά φαινόμενα. Προτείνεται, επίσης, η κατασκευή αντιπλημμυρικών τειχών για την προστασία από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας καθώς και η ανάπτυξη καλλιεργειών ανθεκτικών στην ξηρασία.

Μεταξύ άλλων, θετικά θα συμβάλλει και η προώθηση δασικών ειδών και δασοκομικών πρακτικών που είναι λιγότερο ευάλωτα σε καταιγίδες και πυρκαγιές.

Με γνώμονα το αύριο του πλανήτη μας αλλά και την δική μας βιωσιμότητα προχωράμε συντονισμένα με την υιοθέτηση πρακτικών που θα μεταστρέψουν την κλιματική αλλαγή και θα προκαλέσουν την περιβαλλοντική αναβάθμιση. Αρκεί να αντιληφθούμε όλοι μας πως φέρουμε την ευθύνη των συνεπειών αλλά και των απαραίτητων ενεργειών. —◆

Θέκλα Παρασκευούδη Προέδρος του Ελληνικού Οργανισμού Περιβάλλοντος – ΕΟΠ. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην πόλη της Λάρισας στις 26 Φεβρουαρίου 1971. Είναι έγγαμη με τον Σωτήρη Ατέση. Έχει σπουδές στην Παιδοψυχολογία, στις Πολιτικές Επιστήμες και κάτοχος MBA. Μιλάει Αγγλικά και Γαλλικά. Συμμετέχει ενεργά σε συλλόγους και σε σωματεία κοινωφελούς χαρακτήρα όπως Unesco, Χαμόγελο του Παιδιού. Παρακολουθεί, συμμετέχει σε Ημερίδες και Συνέδρια που αφορούν την Γυναικεία Επιχειρηματικότητα, τη Δημόσια Διοίκηση, τον Πολιτισμό, το Περιβάλλον κ.α.

“Βλέποντας το δέντρο και... χάνοντας το δάσος...”

Δήμητρα Καραντζένη

Η Ελλάδα είναι μία χώρα με πλούσιο μα δυστυχώς αναξιοποίητο φυσικό πλούτο που ταυτόχρονα μαστίζεται από μία σειρά περιβαλλοντικών προβλημάτων, τα οποία δεν έχουν τύχει της απαραίτητης προσοχής. Ανησυχητικότερη όλων, είναι η δυσάρεστη διαπίστωση της ελλιπούς ενεργητικής συμμετοχής των Ελλήνων πολιτών στην προστασία του περιβάλλοντος, λόγω έλλειψης ενημέρωσης, παρά τη βαθμιαία αφύπνιση της περιβαλλοντικής τους συνείδησης. Σε μία χώρα της οποίας ο κοινός μέσος νους για χρόνια θεωρούσε πως η μόλυνση του αέρα και των υδάτων ή η κλιματική αλλαγή συνέβαιναν απλώς κάπου μακριά, και όπου η οικολογία ήταν μία λέξη σχεδόν ντεμοντέ, αντιλαμβανόμαστε πως το χάσμα από τη θεωρία στην πράξη παραμένει ακόμη αγεφύρωτο.

Καθώς όμως τίποτα δεν προέρχεται εκ του μηδενός και όλα τα ζητήματα έχουν την εγγενή τους αιτία, οφείλουμε να αναζητήσουμε τις ρίζες αυτής της απραξίας, οι οποίες αναμφίβολα εξαπλώνονται στους κυριότερους κοινωνικούς πυλώνες άσκησης πίεσης και εξουσίας.

Πρωταρχικά, την ευθύνη φέρει το κράτος. Ο τρόπος με τον οποίο ιεραρχούνταν παραδοσιακά τα κρίσιμα περιβαλλοντικά ζητήματα της χώρας τα οδηγούσε πολύ χαμηλά στις προτεραιότητες της κρατικής ατζέντας, με συνακόλουθη την ισχνή κοινοβουλευτική τους εκπροσώπηση. Ακόμη και σήμερα, που οι διεθνείς οργανώσεις κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τα μείζονα ανοιχτά ζητήματα που απειλούν τον πλανήτη, η κρατική μηχανή παραγκωνίζει συστηματικά την προστασία του περιβάλλοντος, δίνοντας προτεραιότητα στην οικονομία, την εξωτερική πολιτική αλλά και τα διάφορα εσωτερικά, μικροπολιτικά συμφέροντα, υποβαθμίζοντάς την περιβαλλοντική πολιτική σε πεδίο ήσσονος σημασίας. Η όποια δραστηριοποίηση που αγγίζει βιαστικά τα έδρανα της Βουλής λαμβάνει χώρα μόνο κατόπιν δριμύτατης πίεσεως από την ΕΕ, συνήθως εν όψει κάποιας προειδοποίησης για καταδίκη λόγω απόκλισης από τα προβλεπόμενα, για την υπογραφή κάποιας συμφωνίας κ.ο.κ.

Πέραν όμως του όποιου θεωρητικού πλαισίου προστασίας ή των συστηματικών οικολογικών πολιτικών που απουσιάζουν, η σοβαρότητα της κατάστασης αναδείχθηκε γλαφυρότατα την τελευταία πενταετία, όταν η χώρα απειλήθηκε στην πράξη με σοβαρή περιβαλλοντική καταστροφή, της οποίας τελικά δε διέφυγε. Μιλώ φυσικά για τις πολυάριθμες πυρκαγιές που κατέκαψαν τεράστιες εκτάσεις πρασίνου, κλείνοντας ίσως για πάντα τη στρόφιγγα του οξυγόνου στις περιοχές που αγκάλιασε η πύρινη λαίλαπα και επιπλέον θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή εκατοντάδων ανθρώπων που πάσχισαν να περισώσουν τα υπάρχοντά τους. Πρόκειται για το πλέον χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αδυναμίας, τόσο της πρόληψης μίας τέτοιας οικολογικής καταστροφής όσο και της αντιμετώπισής της, καθώς ο κρατικός μηχανισμός, επιβεβαιώνοντας το βεβαρημένο παρελθόν του, επέδειξε ιδιαίτερη προχειρότητα, αποσπασματικότητα στις όποιες πρωτοβουλίες, έλλειψη οργάνωσης και συντονισμού, πλήρη ανικανότητα διαχείρισης κρίσεων. Πενιχρή ήταν και η αποκατάσταση των πληγείσων περιοχών, μετά τα πρώτα επικοινωνιακά τρικ της τότε κυβερνητικής ηγεσίας, με τις ελπίδες των πυρόπληκτων να εγκαταλείπονται και να εξανεμίζονται μαζί με τα τελευταία αποκαΐδια.

Και βέβαια, επειδή η διαφθορά στη χώρα μας αποτελεί πλέον συνώνυμο της κρατικής εξουσίας, αφού τη συνοδεύει σε κάθε της φανερή ή αφανή δραστηριότητα, αξίζει να σημειώσουμε ότι σύμφωνα με αξιολόγηση της χώρας από τον ΟΟΣΑ, κατά την εξαετία 2000-06 περίπου 10% των ενισχύσεων της ΕΕ δόθηκαν στην προστασία της φύσης και τις περιβαλλοντικές υποδομές, ενώ την επόμενη περίοδο 2000-2013, περίπου το 25% των κεφαλαίων της ΕΕ για την Ελλάδα προορίζονταν για πράσινες επενδύσεις. Παραταύτα, οι περιβαλλοντικές δαπάνες της Ελλάδας δεν ξεπέρασαν το 1% το ΑΕΠ, γεγονός που καθιστά ηλίου φαεινότερη την κατασπατάληση των κονδυλίων με τρόπους που ουδεμία σχέση είχαν με τον αρχικό τους στόχο-προορισμό.

Σήμερα, εν όψει της βαρύτατης χρηματοοικονομικής κρίσης, με το φάντασμα της εξόδου από την Ευρωζώνη και της πτώχευσης να στοιχειώνει την ελληνική

κοινωνία, οι σοφοί πολιτικάντες που αντιμάχονται την εξουσία, μετρώντας την επιβίωση του ελληνικού λαού σε ευρώ ή δραχμές, ασφαλώς δε θα μπορούσαν να ασχοληθούν με ζητήματα σχεδόν πολυτελή, όπως τα περιβαλλοντικά. Είναι γεγονός όμως, για παράδειγμα, πως οι σημαντικότερες ελληνικές περιοχές που υπάγονται στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Natura 2000, αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να μείνουν εκτός προστασίας, καθώς το αρμόδιο υπουργείο μετά από δήλωσή του, αδυνατεί να χρηματοδοτήσει το μερίδιο της Ελλάδας από δημόσια κονδύλια, οπότε και το εγκαταλείπει. Επόμενο, βέβαια, ύστερα από την πλήρη αποστράγγιση των αποθεματικών των υπουργείων από τους ευφείς, εκλεγμένους διαχειριστές τους. Όταν, λοιπόν, το κράτος γυρίζει περιφρονητικά την πλάτη του στο περιβάλλον, με τι θράσος θα μπορούσε να καταδικάσει την αδράνεια του απλού λαού μπροστά σε κάθε απόπειρα ενεργούς περιβαλλοντικής συμμετοχής;

Εισχωρώντας όμως βαθύτερα στους κόλπους της περιβαλλοντικής αναληψίας, υπάρχουν κι άλλα πεδία της κοινωνικής ζωής όπου η οικολογική συνείδηση παραμένει σχεδόν άγνωστος όρος, όπως αυτό της δημόσιας εκπαίδευσης. Σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα όπου οι λίγες ώρες του προγράμματος διδασκαλίας που καταπιάνονται με περιβαλλοντικά ζητήματα αντιμετωπίζονται στην πράξη από καθηγητές και μαθητές ως σχεδόν κενές διδακτικές ώρες, κατάλληλες για απειθαρχία, χαβαλέ ή κοπάνα, η περιβαλλοντική συνείδηση δεν έχει καμία θέση. Θυμάμαι χαρακτηριστικά, πως στο δικό μου σχολείο, στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υπήρχε μία καθηγήτρια που για λόγους υγείας δε δίδασκε, αλλά παρέμενε στο σχολείο φροντίζοντας τη βιβλιοθήκη και κυρίως κάνοντας ανακύκλωση. Κουβαλούσε μόνη της, παρά την αδυναμία της, τόνους βιβλίων και χαρτιών που δεν ήταν σε χρήση, σε κάδους που η ίδια φρόντιζε να βρουν το δρόμο της ανακύκλωσης, κι όλα αυτά με ένα σύστημα και μία οργάνωση πραγματικά αξιοζήλευτη. Όσο ξεκάθαρα λοιπόν, θυμάμαι τη δική της πολυετή προσπάθεια, τόσο καθαρές είναι και

οι μνήμες μεγάλης μερίδας των μαθητών, αν όχι την πλειοψηφία τους, που την περιέπαιζαν με κάθε ευκαιρία, θεωρώντας τη, ούτε λίγο ούτε πολύ, κουτή και γραφική. Αναλογιστείτε λοιπόν, πως αν αυτή είναι η αντίληψη και κρίση των μαθητών των σχολείων, του μικρόκοσμου της κοινωνίας μας, πόσος δρόμος πρέπει να διανυθεί για να υπάρξει και η παραμικρή διαφοροποίηση στη στάση των ενηλίκων πια, πολιτών απέναντι στο περιβάλλον.

Τελευταία αλλά όχι έσχατα, σοβαρότατη ευθύνη φέρουν και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, καθιερωμένα πια ως η τέταρτη εξουσία. Η σχεδόν παντελής απουσία προβολής των καίριων περιβαλλοντικών ζητημάτων της πόλης και της περιφέρειας, επειδή δεν φέρουν τα επιθυμητά νούμερα τηλεθέασης συγκριτικά με έξι παράθυρα εξαγριωμένων πολιτικών που κατασπαράζουν αλλήλους, δεν μπορεί παρά να καταδικάζει στο σκοτάδι κάθε ατομική ή συλλογική πρωτοβουλία. Άλλη μία απόδειξη της ανεξέλεγκτης φιλελευθεροποίησης στην οποία έχει περιέλθει ο κόσμος των Media, διαθλώντας την καθημερινότητα και όχι αντανakλώντας τη, καθοδηγώντας την δημόσια προσοχή σύμφωνα με το ίδιο συμφέρον. Ο εκτοπισμός των περιβαλλοντικών θεμάτων από την ημερήσια διάταξη είναι φανερός μέσα από χιλιάδες περιπτώσεις εκ των οποίων και η ακόλουθη:

Πρόσφατα, ως μέλος της Greenpeace, ενημερώθηκα με ηλεκτρονική αλληλογραφία πως ακτιβιστές της οργάνωσης, χρειάστηκε να βουτήξουν στα παγωμένα νερά μεταξύ Μυκόνου και Δήλου, επιχειρώντας να εμποδίσουν την παράνομη αλιεία στην περιοχή, η οποία προορίζεται για θαλάσσιο καταφύγιο, με αποτέλεσμα να μην νυθούν από τις αρχές και να υποστούν κράτηση για δύο και πλέον ημέρες, υπό άθλιες - όπως μαρτυρούν – συνθήκες. Το δικαστήριο έκρινε αθώους τους τέσσερις ακτιβιστές, οι οποίοι με φιλειρηνική διάθεση, προσπάθησαν να καλύψουν με τον αγώνα τους το ανεκπλήρωτο κενό της τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών αρμόδιων φορέων που εφησυχάζονταν σε απόλυτη αδράνεια. Η αξιοσημείωτη κατάκτηση της οργάνωσης αντιμετωπίστηκε από τα μέλη της ως ισχυρή νίκη του ακτιβισμού ενάντια στα μεγάλα

εμπορικά συμφέροντα, ενώ η δυναμικότητα των συμμετεχόντων έδρεψε δάφνες. Ωστόσο, η είδηση, όπως ήταν αναμενόμενο, δεν είδε ποτέ το φως της δημοσιότητας, όπως άλλωστε και εκατοντάδες αντίστοιχες περιπτώσεις αφανών αγωνιστών που μάχονται για αξίες και αγαθά που ξεπερνούν τον εαυτό ή την ομάδα τους.

Παρά την αναγνώριση του καταλυτικής σημασίας έργου τους, είναι οδυνηρό λάθος να σηκώνουν το βάρος μόνες τους οι μη κυβερνητικές περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι οποίες πορεύονται είτε από πεποίθηση είτε κατ' ανάγκην, εν τη απουσία κρατικής στήριξης, καθώς τα όρια και οι δυνάμεις τους είναι εκ των πραγμάτων πεπερασμένες. Είναι σημαντικό να γίνει μία συλλογική απόπειρα συστηματικής καλλιέργειας της περιβαλλοντικής συνείδησης, πρώτα και κύρια μέσα από το σπίτι. Η οικογένεια έχει σε κάθε περίπτωση την πρωτοκαθεδρία στο να εμψυχήσει έναν πιο οικολογικό αέρα στα παιδιά της, στους επόμενους ενεργούς πολίτες αυτής της κοινωνίας, επικεντρώνοντας την προσοχή σε πραγματικά ουσιαστικά ζητήματα

τα οποία αφορούν την ίδια την πηγή της ζωής. Προσπερνώντας την τροχοπέδη της επιλεκτικής ενημέρωσης, η οικολογία δεν είναι κάτι άπιαστο και μακρινό, η αγάπη για το περιβάλλον κρύβεται στα απλά και καθημερινά, στο οικολογικό τετράδιο του μαθητή, στην ανακύκλωση των οικιακών απορριμμάτων, στο σβήσιμο του διακόπτη του ρεύματος, στην διατήρηση των καθαρών δημόσιων χώρων. Μέσα σε έναν καθημερινό βομβαρδισμό από πληροφορίες για ζητήματα μάλλον επουσιώδη, καθένας από εμάς οφείλει να ευαισθητοποιηθεί, αποδίδοντας εμπράκτως στο περιβάλλον τη σημασία που του πρέπει και εκτιμώντας την αναγκαιότητα κάθε προσωπικής συμβολής. Ειδάλλως, κινδυνεύουμε να αποτελέσουμε την κυριολεκτική ενσάρκωση εκείνου που σύμφωνα με την λαϊκή παροιμία, κοιτάζοντας ένα μεμονωμένο δέντρο, έχασε εν τέλει, ολόκληρο το δάσος. —◆—

Η **Δήμητρα Καραντζένη** είναι απόφοιτος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών και έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Σχέσεις. Μοιράζει το χρόνο της ανάμεσα στις δύο μεγάλες της αγάπες, τη δημοσιογραφία και την οικογένεια. Τα τελευταία χρόνια συνεργάζεται με το περιοδικό Onimagazine, ως ανταποκρίτρια από την Ελλάδα, με πεδία ενδιαφέροντος την πολιτική, την ευρωπαϊκή ενοποίηση, την κοινωνική ζωή, τα Media και τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης.

Το περιβάλλον χρειάζεται πολιτικές ουσίας, όχι ευχολόγια

Νίκος Χαρδαλιάς

Η προστασία των πνευμόνων πρασίνου που έχουν απομείνει στη χώρα μας, και ιδιαίτερα των περιαστικών, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής όλων μας. Αυτός, άλλωστε, είναι και ο στόχος μας στον Σύνδεσμο Προστασίας και Ανάπτυξης Υμηττού (ΣΠΑΥ), αυτό είναι το καθημερινό στοίχημα των εκατοντάδων εθελοντών και όσων εδώ και χρόνια προσπαθούμε για την προστασία του δάσους.

Η ανάγκη επαγρύπνησης για την προστασία του περιβάλλοντος γίνεται ακόμα πιο έντονη το καλοκαίρι, περίοδο κατά την οποία κάθε χρόνο εκδηλώνονται πυρκαγιές που καταστρέφουν τον δασικό πλούτο της χώρας μας. Δυστυχώς, στον Υμηττό μας εκδηλώθηκε ήδη η πρώτη πυρκαγιά για φέτος, στην περιοχή της Βάρης. ευτυχώς, χωρίς μεγάλες συνέπειες, καθώς ο μηχανισμός της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και των ΟΤΑ αποδείχθηκε για άλλη μία φορά σε ετοιμότητα.

Όμως, η δύσκολη δημοσιονομική συγκυρία που διανύουμε, σε συνδυασμό με τις καθυστερήσεις και τις αγκυλώσεις που χαρακτηρίζουν διαχρονικά το ελληνικό κράτος, κάνουν πολλές φορές τα αυτονόητα να μετατρέπονται σε διεκδικούμενα. Μειωμένοι πόροι, οι οποίοι μάλιστα καταβάλλονται και με καθυστέρηση, έλλειψη εγκρίσεων των μελετών καθαρισμών της εύφλεκτης βιομάζας, αλλά και καθυστερήσεις στην πρόσληψη εποχικού προσωπικού ενώ έχει ήδη ξεκινήσει η αντιτυρική περίοδος, αποτελούν μερικά από τα

βασικά προβλήματα που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε στον ΣΠΑΥ τα τελευταία χρόνια. Αν προσθέσουμε και την αδυναμία ή την άρνηση του ελληνικού κράτους να εφαρμόσει τους νόμους περί αυθαιρέτων, αλλά και να δημιουργήσει και να εφαρμόσει ένα συνολικό σχέδιο διαχείρισης των ορεινών όγκων, με ξεκάθαρες διακριτές ανάμεσα στις δραστηριότητες που επιτρέπονται και απαγορεύονται, διαμορφώνεται ένα εκρηκτικό μείγμα. Ένα μείγμα που δίνει ελπίδες «εξαίρεσης» και εκ των υστέρων «νομιμοποίησης», γεγονός το οποίο καθιστά ακόμα πιο δύσκολο το έργο μας. Δεν είναι τυχαίο ότι η Ελλάδα αποτελεί μία χώρα όπου στη θέση των καμένων δέντρων «φυτρώνουν» κτίσματα από μπετόν.

Σαφώς και η προστασία του περιβάλλοντος δεν αποτελεί αποκλειστικά και μόνο ευθύνη της πολιτείας. Αποτελεί ευθύνη και του καθενός από εμάς. Εξαιρετικό παράδειγμα των όσων μπορούν να επιτύχουν οι ενεργοί πολίτες

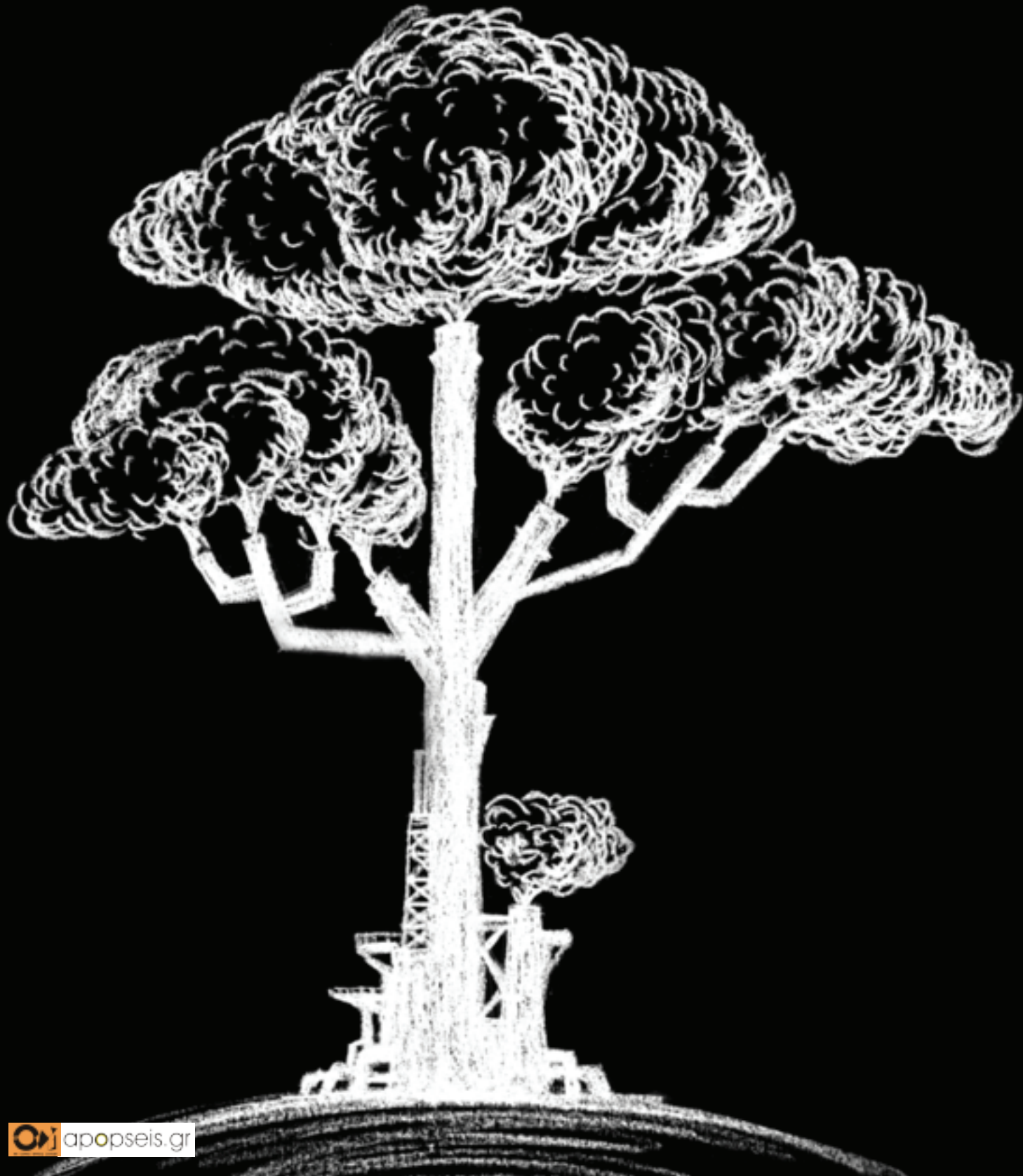
αν δουλέψουν συλλογικά για έναν κοινό στόχο, αποτελεί το δίκτυο ομάδων εθελοντών δασοπυροσβεστών του Συνδέσμου. Άντρες και γυναίκες κάθε ηλικίας που αφιερώνουν τον ελεύθερο χρόνο τους και τις διακοπές τους, για να διαφυλάξουν τον Υμηττό. Η άμεση επέμβασή τους και η συμβολή τους στις επιχειρήσεις κατάσβεσης είναι καίριας σημασίας, καθώς μας έχουν επιτρέψει όλα αυτά τα χρόνια να «σώσουμε» από τις φλόγες πολλά στρέμματα δάσους. Η αυταπάτησή τους και η διάθεση για προσφορά που τους χαρακτηρίζει, όμως, δεν μπορεί να καλύψει τα κενά της πολιτείας!

Προκειμένου η προστασία του περιβάλλοντος να μετατραπεί από απλό ευχολόγιο, όπως συμβαίνει μέχρι στιγμής, σε δημόσια πολιτική ουσίας, πρέπει το κράτος να αναλάβει την ευθύνη που του αναλογεί και να πάρει τις αποφάσεις εκείνες -όσο δύσκολες και αν ενδεχομένως φαντάζουν- που θα θωρακίσουν θεσμικά τους ορεινούς όγκους και τα δάση μας. Είναι υποχρέωση όλων μας να παραδώσουμε στις επόμενες γενιές μία βιώσιμη χώρα. Και η βιωσιμότητα της Ελλάδας, με τον υδροκεφαλισμό και την άνιση κατανομή πληθυσμού που την χαρακτηρίζει, εξαρτάται άμεσα από την προστασία του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα των περιαστικών δασών. Στόχος όλων μας πρέπει να είναι μία «πράσινη» Ελλάδα για τα παιδιά μας! Τους το χρωστάμε! —◆—

Νίκος Χαρδαλιάς: Δήμαρχος Βύρωνα και πρόεδρος του Συνδέσμου Προστασίας και Ανάπτυξης Υμηττού (ΣΠΑΥ)

Γεννήθηκε το 1968 στο Βύρωνα, στην πόλη όπου μεγάλωσε και κατοικεί. Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες και Διεθνείς Διπλωματικές Σχέσεις στο Πανεπιστήμιο του KENT της Αγγλίας, με υποτροφία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικεύτηκε σε θέματα Περιφερειακής Ανάπτυξης, με μεταπτυχιακές σπουδές στην Πολιτική Επικοινωνία και τα ΜΜΕ στο ίδιο Πανεπιστήμιο. Από τον Μάιο του 2003 έως και σήμερα είναι Πρόεδρος του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΜΗΤΤΟΥ (Σ.Π.Α.Υ). Από το 2007 είναι Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Πολιτικής Προστασίας της ΤΕΔΚΝΑ. Τον Μάιο του 2004 αναλαμβάνει μέλος της Διαρκούς Επιτροπής Αναθεώρησης του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, όπου και παραμένει μέχρι σήμερα.

Εσύ βλέπεις το δέντρο;

Μερικές φορές βρίσκω
μέρος να **κοιμηθώ**

Αλλά ποτέ δεν
ονειρεύομαι

Το Περιβάλλον Παραγωγική Εφεδρεία για τη Χώρα

Κυριάκος Μητσοτάκης

Στην πιο κρίσιμη καμπή για την ελληνική οικονομία το μεγάλο στοίχημα σήμερα είναι η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει η χώρα μας. Η οικονομική και φορολογική πολιτική που ακολουθήθηκε τα προηγούμενα δύο χρόνια έσφιξε την θηλιά στο λαιμό της κοινωνίας και της πραγματικής οικονομίας. Η βαθειά ύφεση και η τρομακτική ανεργία δεν αντισταθμίζονται σε καμία περίπτωση από τη όποια μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και τον περιορισμό του δημόσιου χρέους. Κατά συνέπεια, κι αυτό είναι κάτι με το οποίο δεν μπορεί να διαφωνήσει κανείς, ήρθε η ώρα να τονώσουμε την οικονομία με επενδύσεις και ανάπτυξη. Ήρθε η ώρα να προσπαθήσουμε να βγούμε από τον φαύλο κύκλο και να δημιουργήσουμε νέο πλούτο, νέες θέσεις εργασίας και να δώσουμε ανάσα στην οικονομία. Έχω υποστηρίξει εδώ και καιρό ότι το περιβάλλον αποτελεί, μεταξύ άλλων, αναπτυξιακό πλεονέκτημα για τη χώρα το οποίο δεν έχουμε την πολυτέλεια να αφήνουμε αναξιοποίητο. Σήμερα όμως είναι περισσότερο επίκαιρο από ποτέ και μπορεί να καταστεί ένας από τους πιο βασικούς πυλώνες για την ανάπτυξη. Η προστασία του και η αξιοποίηση των φυσικών μας πόρων δεν αποτελεί πλέον, μόνο ηθική υποχρέωσή μας απέναντι στις επόμενες γενιές αλλά είναι μια από τις σημαντικότερες παραγωγικές εφεδρείες. Και δεν διαθέτουμε και πολλές...!

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, για παράδειγμα, είναι ένας από τους κλάδους που πρέπει να αποτελέσουν αιχμή του δόρατος σήμερα αλλά και για την επόμενη μέρα της κρίσης. Παρόλο που ο κλάδος παρουσιάζει από μόνος του μια αξιοσημείωτη δυναμική, ακόμα και εν μέσω κρίσης, δεν μπορούμε να στηριζόμαστε στην λογική του αυτόματου πιλότου αν θέλουμε να πετύχουμε πραγματικά φιλόδοξους στόχους. Είναι υποχρέωσή μας να διαμορφώσουμε εφαρμόσιμες πολιτικές κι ένα αποτελεσματικό και λειτουργικό πλαίσιο για να καταφέρουμε, στην πράξη, να αξιοποιήσουμε το πλούσιο ανανεώσιμο ενεργειακό δυναμικό μας. Το πρώτο που χρειάζεται είναι μεγάλες τομές και όχι άλλες διευθετήσεις, σε ζητήματα θεσμικά, χωροταξικά, αδειοδοτικά, τιμολογιακά. Εκεί που πρέπει επίσης να δώσουμε το βάρος μας είναι τόσο στα μεγάλα έργα ΑΠΕ αλλά και στα μικρότερα αποκεντρωμένα συστήματα παραγωγής καθαρής ενέργειας, όχι όμως σε πρόχειρα σχέδια χωρίς ουσία όπως αποδείχτηκαν τα αγροτικά φωτοβολταϊκά. Είναι επίσης ανάγκη να ενισχύσουμε τις υποδομές μας, όπως τα δίκτυα

μεταφοράς, να αξιοποιήσουμε όλες τις δοκιμασμένες τεχνολογίες ΑΠΕ, όπως τα μικρά υδροηλεκτρικά, χωρίς διακρίσεις, να ενισχύσουμε την έρευνα και την καινοτομία και να προσπαθήσουμε συντεταγμένα να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη των τοπικών κοινωνιών.

Σε αυτή την αποπνικτική οικονομική πραγματικότητα που βιώνουμε, είναι απολύτως απαραίτητο να βρούμε αναπτυξιακές διεξόδους. Οι ανανεώσιμες πηγές είναι μία από αυτές και δεν έχουμε ούτε το χρόνο ούτε την πολυτέλεια να το συζητάμε περισσότερο. Από εμάς εξαρτάται γι' αυτό έχει έρθει πλέον η ώρα να περάσουμε από τα λόγια στα έργα. —◆—

Κυριάκος Μητσοτάκης: Βουλευτής Νέας Δημοκρατίας β' Αθηνών, Τομεάρχης Περιβάλλοντος, μέλος της επιτροπής περιβάλλοντος της Βουλής.

Σπούδασε κοινωνικές επιστήμες στο Harvard, συνέχισε τις σπουδές του στο Stanford στον τομέα των διεθνών οικονομικών σχέσεων και τις ολοκλήρωσε στο Harvard Business School στη διοίκηση επιχειρήσεων. Στις εκλογές του 2004, του 2007 και του 2009 εξελέγη βουλευτής με τη Νέα Δημοκρατία στη Β' Αθηνών. Διετέλεσε για δύο χρόνια Πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής και σήμερα είναι Τομεάρχης Περιβάλλοντος της Νέας Δημοκρατίας.

Περιβαλλοντολογική συνείδηση

Θανάσης Καλαμίδας

Πριν από έξι χρόνια και με τις φωτιές να καίνε όπως κάθε χρόνο την αυγουστιάτικη Ελλάδα, έγραψα ένα άρθρο που προκάλεσε μια σειρά από αντιδράσεις – θετικές και αρνητικές – αλλά το πολύ σημαντικό είναι ότι έγινε η αίτια για να ξεκινήσει μια συζήτηση στο διαδίκτυο κυρίως για τους έλληνες και την περιβαλλοντολογική τους συνείδηση σε σύγκριση με τη Φιλανδία και τους Φιλανδούς που ζω.

Στην εισαγωγή του άρθρου παρέθετα μια φωτογραφία – την ίδια που βλέπετε εδώ – με την λεζάντα: «Η φωτογραφία που βλέπετε εδώ, είναι εκατό μέτρα από το σπίτι μου που βρίσκεται στη δεύτερη ζώνη, σαν να λέμε στο Νέο Παγκράτι, της πρωτεύουσας της Φιλανδίας το Ελσίνκι και το δάσος που βλέπετε είναι αληθινό δάσος και όχι πάρκο!!! Σε αυτό το δάσος μεγαλώνει η κόρη μου και αυτό το δάσος θα δουν τα παιδιά της. Τα δικά σας τα παιδιά, σε πια φωτογραφία θα δουν δάσος;»

Στη συνέχεια και πάντα με αφορμή τις φωτιές έκανα μια αναφορά στον τρόπο που μάθαινα τα νέα και τον τρόπο που αντιμετωπίζουν τα ελληνικά ΜΜΕ τις φωτιές. «Για να ξεκινήσω από τα ΜΜΕ, έχω βομβαρδιστεί από ‘αποκλειστικότητες’ με ξεψυχισμένες φωνές και ‘ανταποκριτές’ που ρωτάνε: καήκατε; Πως καήκατε και που ήσασταν εκείνη τη στιγμή; Έχω δει καταπληκτικά τραβηγμένες φωτογραφίες που «τραβάνε» το μάτι, δραματοποιημένες

να γεμίζουν όλη μου την οθόνη και όλα όχι για το δάσος αλλά για να ...πουλήσουν. Να πουλήσουν τηλεθέαση, μεγαλύτερη ακροαματικότητα. Κι όταν περάσει όλη η μπόρα και αφού έχουν τσεπώσει το παραδάκι από τις πωλήσεις και τις διαφημίσεις θα χτίσουν και σπιτάκια στα ‘αναδάσωσιμα’ γιατί οι ίδιοι ειρωνικά ακριβώς οι ίδιοι οι μεντιάρχες είναι και οι καταπατητές μεγαλοεργολάβοι. Οι ίδιοι, οι γυναίκες τους, τα ανήνια τους τις σημασία έχει!!!»

Και αφού έπιασα καταπατήσεις και αυθαίρετα αποφάσισα να το πάω ένα βήμα παραπάνω. «Στη Πεντέλη δεν ζούνε μόνο εκατομμυριούχοι, όπως και στα Μελίσσια, όπως και στον Καρέα, στην Αγία Μαρίνα και μπορώ να συνεχίσω μέχρι να γεμίσουν σελίδες. Αυτά τα μέρη ήταν δάση – που παρεμπιπτόντως τα θυμάμαι από τα παιδικά μου χρόνια - και όταν τα κάψανε και τα καταπατήσανε πήγαν και έκτισαν όλοι!!! Τώρα με άδεια χωρίς άδεια τι σημασία έχει. Και αφού καταπατήσανε και χτίσανε και το αδήλωτο τους, απαιτήσανε με καταλήψεις από τις κυβερνήσεις να τα κάνουν νόμιμα. Η τα ξεχάσαμε αυτά; Μήπως ο Ποδονύφτης ήταν μυστικός; Όχι! Όλοι το ήξεραν αλλά χτίσανε και φτιάξανε και Mall πολυτελείας και όλοι πήγανε στα εγκαίνια πατώντας ο ένας τον άλλο. Όταν όμως πλημμύρισε ο Ποδονύφτης δεν είπε κανείς, καλά γιατί τον τσιμεντάραμε; Όχι, ζητάγανε ευθύνες από κυβερνήσεις που δεν τους είχαν προφυλάξει όταν χτίζανε τα

αυθαίρετα τους!!!» βλέπετε για να προστατεύεις το περιβάλλον πρέπει πρώτα να καταλάβεις τι είναι αυτό το περιβάλλον και να μην περιορίζεις την προστασία του σε αυτά που δεν επηρεάζουν την πολλές φορές ληστική και εγωιστική η εγωκεντρική λογική.

Στην Ελλάδα η καταπάτηση και αυθαιρεσία από παρανομία εξελίχθηκε σε δικαίωμα παραφράζοντας με τον ποιο σχιζοφρενικό και ανατριχιαστικό τρόπο το δικαίωμα κατοικίας. Και οι κυβερνήσεις έγιναν συμμετόχες σε αυτό το έγκλημα και το έκαναν αυτό σε μια τελείως παρανοϊκά προσπάθεια συλλογής φόρων! Η σχιζοφρένια στην αποθέωση της. και συνέχισα, «αλλά και πάλι γιατί κολλήσαμε τώρα στα δάση; Όταν πετάμε το τσιγάρο κάτω όπου να ναι και το λαδωμένο χαρτί από την τυρόπιτα είναι διαφορετικά; Αυτή τη τσίχλα που μασάμε σαν αγελάδες και την αμολάμε όπου βρει; Με το δάσος ευαισθητοποιηθήκαμε τώρα; Για κάνετε μια βόλτα αύριο στη πόλη που ζείτε και πείτε μου τι βλέπετε; Μήπως δεν υπάρχουν σκουπιδοτενεκέδες; Μήπως δεν υπάρχουν κάδοι; Εδώ και τα σκουπίδια τα πετάμε από το μπαλκόνι και σκάει η πλαστική σακούλα και τα πάντα στο πεζοδρόμιο!»

Θα μπορούσα να συνεχίσω με τα δεκάδες παραδείγματα συμπεριφοράς του μέσου Έλληνα προς το περιβάλλον αλλά όλα καταλήγουν σε ένα πράγμα, στη έλλειψη σεβασμού από τον μέσο Έλληνα όχι μόνο για το περιβάλλον αλλά κυρίως για τον συνάνθρωπο του.

Και από την άλλη πλευρά ο Φιλανδός. Ο Φιλανδός που ζει για το δάσος του. Που ξέρει ότι το περιβάλλον του και η ευημερία του περιβάλλοντος του είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη δική του ευημερία. Ο Φιλανδός που έχει τρεις κάδους απορριμμάτων μέσα στο σπίτι του και ευλαβικά μαζεύει σε διαφορετικό σημείο τα γυάλινα και τα αλκαλικά για να τα πάει στα σημεία ανακύκλωσης. Ο Φιλανδός που για τη γόπα του θα χρησιμοποιήσει τα ειδικά σημεία που υπάρχουν παντού γύρω σου στους δρόμους και τα πάρκα και ο Φιλανδός που δεν θα πετάξει στα σκουπίδια το παλιό καναπέ, τη σπασμένη τηλεόραση ή το καμένο κομπιούτερ αλλά θα τον πάει στο κέντρο ανακύκλωσης της περιοχής του. Ο Φιλανδός που θα κόψει από το δάσος το χριστουγεννιάτικο δέντρο του αλλά

θα σιγουρευτεί ότι έχει σπείρει ένα άλλο στη θέση του. Ο Φιλανδός που μαθαίνει τη σχέση του και την εξάρτηση του από το περιβάλλον από τα πρώτα χρόνια της εκπαίδευσης. Που κάποια πράγματα δεν είναι πια υποχρεώσεις που πρέπει να υπενθυμίζονται αλλά τρόπος ζωής που έχει χαραχτεί βαθιά στο dna.

Είναι ο Φιλανδός που ξέρει ότι η γη που χτίζει το σπίτι του δεν του ανήκει αλλά ανήκει στη χώρα που την προστατεύει και πρέπει να της φέρεται με τον ανάλογο σεβασμό και πάνω από όλα ο Φιλανδός που ποτέ δεν θα τολμούσε να κτίσει παράνομα και αυθαίρετα γιατί απλά ξέρει ότι θα έρθει το κράτος και η τιμωρία θα είναι αμείλικτη. Και ναι η Φιλανδία είναι πανέμορφη χώρα με τα απέραντα δάση και τις χιλιάδες λίμνες αλλά όταν δείχνεις στον Φιλανδό δειλινό στο Αιγαίο παθαίνει πολλαπλούς οργανισμούς. Και ναι ο Alvar Aalto ήταν ένας από τους μεγαλύτερους αρχιτέκτονες του προηγούμενου αιώνα αλλά ο Φιλανδός θα ήθελε πολύ να ζει σε ένα από τα σπιτάκια των Δωδεκανήσων με τους κατάλευκους τοίχους και τα μπλε πατζούρια. Και όποτε σε όποιους κι αν έχω δείξει φωτογραφίες από το Πήλιο, τη Μακεδονία, το Ιόνιο, την Κρήτη και την Θράκη δεν μπορούν να καταλάβουν γιατί έφυγα από τον επίγειο παράδεισο για να έρθω και να ζήσω στην αρκτική κόλαση.

Και ξέρετε, τότε είναι που θυμώνω. Γιατί είναι πολύ απλό, εγώ πρέπει να το συνειδητοποιήσω, να το καταλάβω, να το αποδεχτώ και ύστερα απλά να το δείξω στο παιδί μου. Το παιδί μου θα έχει μάθει, η προστασία του περιβάλλοντος, η αρμονική συμβίωση και ο σεβασμός προς το περιβάλλον θα έχει γίνει απλά κομμάτι από τη ζωή του. Τόσο απλά! Με εκπαίδευση.

Τόσο εγωιστές λοιπόν έχουμε γίνει εμείς οι έλληνες που ακόμα και αυτά για τα οποία είμαστε περήφανοι όπως η φύση μας, το φιλότιμο μας και τον σεβασμό να τα προσβάλουμε; Μια γενιά αρκεί για να κάνει τη φύση και την προστασία της κομμάτι της συνείδησης μας. —◆—

Ο **Θανάσης Καλαμίδας** συνεργάζεται με εφημερίδες, περιοδικά, ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς στη Σκανδιναβία και στη Μεγάλη Βρετανία. Ιδρυτής και αρχισυντάκτης του καθημερινού περιοδικού Oni magazine, του Oni project και ιδρυτικό μέλος της πανευρωπαϊκής κίνησης μεταναστών καλλιτεχνών και συγγραφέων. Ζει στη Φιλανδία από το 1999.

Περιβάλλον και ποιότητα ζωής: θύματα του μνημονίου

Ηρώ Διώτη

Το περιβάλλον είναι ένα από τα πολλά θύματα του νεοφιλελευθερισμού και της μνημονιακής πολιτικής. Στα πάνω από 20 νομοσχέδια που ψηφίστηκαν στη Βουλή από την κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ και στη συνέχεια από την κυβέρνηση Παπαδήμου -και κυρίως με τον κ. Παπακωσταντίνου ως Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής-, κατεδαφίστηκε η όποια προστατευτική νομοθεσία υπήρχε για το περιβάλλον και την δημόσια περιουσία.

Σε μια σειρά νόμους, όπως το γνωστό fast track, την περιβαλλοντική αδειοδότηση, την “αξιοποίηση” του πρώην αεροδρομίου στο Ελληνικό, το Πρόγραμμα Ήλιος, τα νομοσχέδια για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και την εξοικονόμηση ενέργειας κ.α., το ΥΠΕΚΑ λειτούργησε όχι ως εκπρόσωπος της ελληνικής κοινωνίας ή έστω του ελληνικού κράτους, αλλά ως εκπρόσωπος της Τρόικα και επιχειρηματικών συμφερόντων που βλέπουν βουνά, παραλίες και ελεύθερους χώρους σαν φιλέτα για να αυξήσουν τα κέρδη τους. Με πρόσχημα την πάταξη της γραφειοκρατίας, την πράσινη ανάπτυξη (φευ!), καθώς και μια σειρά άλλες ωραίες λέξεις, ο Υπουργός προχώρησε στο ξήλωμα κάθε περιβαλλοντικής νομοθεσίας αλλά και στο πλιάτσικο δημόσιας γης και δημοσίων χώρων προς όφελος επιχειρηματιών.

Το είχαμε πει και στη Βουλή, στη συζήτηση ενός εκ των νομοσχεδίων αυτών, ότι ο τίτλος που βάζουμε σε αυτή τη νομοθεσία είναι του γνωστού βιβλίου του Τζόναθαν Κόου «Τι ωραίο πλιάτσικο!» -όπου περιγράφει τη Βρετανία

της Θατσερ-, και αυτό διότι το ΥΠΕΚΑ διευκόλυνε την εκποίηση με τρόπο καθαρά σκανδαλώδη και δεν προστάτεψε, ως όφειλε, την δημόσια περιουσία.

Ταυτόχρονα, ο Υπουργός ενέκρινε περιβαλλοντικούς όρους (ασθμαίνοντας, να προλάβει μην και γίνουν εκλογές), σε μια σειρά σκανδαλωδών επενδύσεων, οι οποίες έχουν ξεσηκώσει φορείς και κατοίκους, όπως αυτή της εταιρείας ιδιωτικών καναδοελληνικών συμφερόντων “ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ” στην Χαλκιδική, όπου της παραχωρήθηκαν 300.000 και πλέον στρέμματα ελληνικών δασών σχεδόν δωρεάν, να βγάζει χρήματα, με μια καταστροφική για τον τόπο εξόρυξη, έναντι πινακίου φακής!

Γιατί έγιναν όλα αυτά κι άλλα πολλά; Γιατί έπρεπε να καταστραφεί το δίκαιο για το περιβάλλον, να μην είναι εμπόδιο οι νόμοι στην αδηφάγα των απαλλοτριωτών. Γιατί, βεβαίως,

είναι πολλά τα λεφτά που μπορούν να βγάλουν όσοι επενδυτές αποκτήσουν το δημόσιο πλούτο και τους φυσικούς πόρους.

Το περιβάλλον και οι φυσικοί πόροι όμως, κατά τη γνώμη μας, δεν είναι για ξεπούλημα. Είναι περιουσία της ελληνικής κοινωνίας και μέσα για την ανάπτυξή της και την ευημερία της. Αυτό που πρέπει να κάνει μια κυβέρνηση, όπως διατάσει και το Σύνταγμα, είναι να διατηρήσει και να προστατεύσει αυτή την περιουσία και να τη διαχειριστεί για την ευημερία των πολιτών και την ανάπτυξη.

Ποιά ανάπτυξη όμως; -μιας και όλοι πιπιλάνε αυτή την καραμέλα-. Μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη με φτωχούς κατοίκους; ΟΧΙ. Μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη με κατεστραμμένο περιβάλλον; ΟΧΙ. Μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη χωρίς αξιοπρέπεια και υπερηφάνεια; ΟΧΙ. Μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη χωρίς κανόνες και με το δημόσιο πλούτο χάρισμα σε αδηφάγα επενδυτικά σχέδια. Φυσικά ΟΧΙ, αν

θέλουμε ανάπτυξη για την χώρα και τους ανθρώπους της.

Για εμάς, ανάπτυξη μπορεί να υπάρξει με μια ορθή διαχείριση αυτού του πλούτου, υπό δημόσιο έλεγχο και με κριτήριο τη διατήρησή του, τη βιωσιμότητά του, την ευημερία των πολιτών και την αύξηση των κερδών της κοινωνίας. Αυτές τις αξίες, βέβαια, μόνο η Αριστερά τις διαθέτει. Και μόνο μια Αριστερή κυβέρνηση μπορεί να διασώσει τον πλούτο της χώρας. Εξάλλου, όσο πίσω και να κοιτάζουμε στην ιστορία μας, η Αριστερά πρωταγωνίστησε σε όλους τους μεγάλους αγώνες -από τους απελευθερωτικούς έως τους κοινωνικούς-, αγώνες που επέτρεψαν την ελευθερία και την πρόοδο.

Έτσι, για εμάς, σήμερα είναι μεγάλης σημασίας να φτιάξουμε ένα πλαίσιο προστασίας του περιβάλλοντος, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη του τα μεγάλα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής και τους τρόπους της ανάσχεσής της, με

άξονα να πλέξουμε μια πολιτική με βασικά χαρακτηριστικά αυτά που ήδη περιγράψαμε εδώ.

Έχει τεράστια σημασία τι θα κάνουμε σε μεγάλα ζητήματα, όπως για παράδειγμα αυτά της δημόσιας περιουσίας που την έχουν βγάλει στο σφυρί, μέσω του λεγόμενου Ταμείου Αξιοποίησης, αλλά και σε αυτά της ενέργειας, της διαχείρισης των απορριμμάτων, της ακριβής και επικίνδυνης καύσης τους, των δασών και των δασικών εκτάσεων που βρίσκονται μόνιμα σε κίνδυνο γιατί δεν υπάρχουν δασικοί χάρτες κοκ. Αναμφισβήτητα, θα πρέπει να ξεκινήσουμε καταργώντας μια σειρά από περιβαλλοντοκτόνους νόμους.

Και αναφέρω ενδεικτικά: Το λεγόμενο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου πρέπει να καταργηθεί. Ό,τι μεταφέρεται εκεί, πωλείται και χάνεται για πάντα και το σχέδιο των ντόπιων και ξένων μνημονιακών δυνάμεων είναι να μεταφερθεί εκεί όλη η δημόσια περιουσία, ακόμα και κτίρια, χώροι κλπ., που δεν ανήκουν μόνο στο Δημόσιο αλλά και στους Δήμους. Δεν πρέπει να αφήσουμε να συντελεστεί αυτό το έγκλημα, πρέπει να καταργηθεί το Ταμείο και να εξεταστούν οι ποινικές ευθύνες όλων όσων συντέλεσαν στο αντισυνταγματικό και ανήθικο ξεπούλημα. Η δημόσια περιουσία είναι μοχλός ανάπτυξης για τον

ελληνικό λαό και δεν είναι για να χαρίζεται σε επενδυτές.

Πρέπει, επίσης, να αλλάξει η νομοθεσία για την ενέργεια. Σημαντικός τομέας, όπου έγινε πολύ κουβέντα με τη “διαφήμιση” από το Υπουργείο του προγράμματος ΗΛΙΟΣ, ένα πρόγραμμα κακό και μη εφαρμόσιμο, που εάν εφαρμοστεί, δεσμεύει για πολλά χρόνια τον προσανατολισμό

της χώρας και με πανάκριβο, για το λαό, αντίτιμο. Η ενέργεια είναι κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα. Αυτό πρέπει να είναι βασικός άξονας της ενεργειακής πολιτικής στην Ελλάδα, η οποία θα έχει στόχο να καλύψει τις ανάγκες των ανθρώπων, με φροντίδα για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή, δίνοντας δηλαδή μεγάλο βάρος στις ΑΠΕ.

Πώς, όμως; Αυτό που χρειαζόμαστε είναι ένας ορθολογικός χωροταξικός σχεδιασμός για τις ΑΠΕ, με κριτήριο τις ανάγκες της κοινωνίας. Σε αυτό το χωροταξικό σχεδιασμό έχει σημασία η φέρουσα ικανότητα των περιοχών εγκατάστασης, η κοινωνική ωφέλεια υπό τη μορφή των ανταποδοτικών εισφορών και των δημιουργούμενων θέσεων εργασίας, οι πραγματικές ανάγκες σε ενέργεια, αλλά και η δημοκρατική συμμετοχή των πολιτών και των ειδικών φορέων στη λήψη των σχετικών αποφάσεων. Με λίγα λόγια, δεν χωροθετούμε με βάση τις επιθυμίες και τα συμφέροντα των επενδυτών, και αποκλείουμε την παραχώρηση δημόσιας γης -και μάλιστα δωρεάν και όπου να’ ναι, όπως έκαναν οι προηγούμενες κυβερνήσεις-. Διότι αυτό που κατάφεραν είναι να δυσφημήσουν την ίδια την υπόθεση των ΑΠΕ, η οποία είναι πολύ σημαντική για την ανασχεση της κλιματικής αλλαγής. Ο σχεδιασμός, λοιπόν, θα είναι κεντρικός και ο έλεγχος δημόσιος. Μάλιστα, στο χωροταξικό σχέδιο για τις ΑΠΕ, πρέπει να αποκλειστούν επίσης προστατευόμενες περιοχές ή περιοχές υψηλού κάλλους, δάση, αναδασωτέες περιοχές, αιγιαλοί και γη υψηλής παραγωγικότητας. Δεν προστατεύουμε λεηλατώντας...

Ο κ. Παπακωσταντίνου όλα αυτά τα έχει δώσει βορά στην κερδοφορία επενδυτών σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Και για να συνεννοούμαστε με τους πολίτες, οι μέχρι τώρα κυβερνήσεις όταν λένε επενδύσεις, εννοούν την ανεξέλεγκτη κερδοφορία του ιδιωτικού κεφαλαίου.

Θα πρέπει, παράλληλα, να δημιουργηθεί μια διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης τέτοια, που να μπορεί να εξασφαλίζει τον κοινωνικό έλεγχο σε αυτού του είδους τα έργα, πράγμα που τώρα έχει καταργηθεί, γιατί ξήλωσαν κάθε νομοθεσία που έστω και λίγο εξασφάλιζε κάποιους περιορισμούς. Και, φυσικά, πρέπει να υπάρξει μια τιμολόγηση για τις ΑΠΕ, τέτοια που να μην είναι δυσβάσταχτη για την κοινωνία. Για τις σημερινές τιμές που έχουν δοθεί υπάρχουν εκτιμήσεις ότι τα επόμενα 25 χρόνια, η αύξηση που θα προκαλέσουν για τον

καταναλωτή στο ρεύμα, θα είναι 250% πάνω σε σχέση με σήμερα.

Ο κατάλογος είναι μακρύς σε όσα θα μπορούσαμε να πούμε στα περιβαλλοντικά ζητήματα και τα ζητήματα της οικολογίας και της ποιότητας ζωής, που τα διέλυσαν οι νεοφιλελευθερες μνημονιακές δυνάμεις, μαζί με τα εισοδήματα των πολιτών. Η Αριστερά έχει πλήρες σχέδιο για αυτά τα ζητήματα. Το έχουμε παρουσιάσει και στη Βουλή όταν συζητιόνταν τα αντίστοιχα νομοσχέδια. Και θα δώσουμε μεγάλη μάχη, απ’ όπου και να βρισκόμαστε, για να διασωθεί αυτός ο ανεκτίμητος φυσικός πλούτος που διαθέτουμε.

Από αυτό τον πλούτο ζούμε σήμερα σε μεγάλο βαθμό, αν σκεφτούμε πως οι κυριότερες ασχολίες, μεγάλου μέρους του πληθυσμού, είναι ο τουρισμός, η γεωργία, η αλιεία. Αυτές οι δραστηριότητες εξαρτώνται αποκλειστικά από το περιβάλλον και τη βιωσιμότητα που θα του εξασφαλίσουμε.

Η φύση και το τοπίο ήταν πάντα πολύ σημαντικά για όλους μας σε αυτή τη χώρα. Ήταν απόλυτα συνδεδεμένα με τις ζωές μας και τους χρωστάμε σεβασμό. —————◆

Ηρώ Διώτη: Βουλευτής Λάρισας με τον ΣΥΡΙΖΑ Γεννήθηκε το 1979 στο Χολαργό Αττικής και μεγάλωσε στη Λάρισα. Πτυχιούχος του τμήματος Διεθνών Ευρωπαϊκών Οικονομικών και Πολιτικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα ως οικονομολόγος. Δραστηριοποιείται στην αριστερά από το 1997, μέσω του Ελληνικού Κοινωνικού Φόρουμ, κινημάτων πόλης και αντιρατσιστικών κινήσεων. Μέλος της Κ.Π.Ε του ΣΥΝ, της γραμματείας της Ν.Ε. του ΣΥΝ Λάρισας και της τοπικής επιτροπής του ΣΥΡΙΖΑ

Κρίση οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική

Ανδρέας Τριανταφυλλόπουλος

Κατά τη διάρκεια της περασμένης δεκαετίας υποστηρίζαμε ότι η βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας πρέπει να βασιστεί στην αρχή ότι «η οικονομική ανάπτυξη θα διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική συνοχή». Σήμερα στη χώρα μας βιώνουμε τη χειρότερη οικονομική κρίση, τον κίνδυνο διάρρηξης της κοινωνικής συνοχής, ενώ τα περιβαλλοντικά προβλήματα διογκώνονται και υποβαθμίζεται διαρκώς η προστασία του περιβάλλοντος και η ποιότητα ζωής των πολιτών. Απαιτείται να δοθούν άμεσα διέξοδοι για τη χώρα με υψηλό αίσθημα ευθύνης από όλους μας.

Δεν θα μπορούσαμε λοιπόν, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, να μη θέσουμε τους προβληματισμούς μας σε πολιτική βάση. Υποστηρίζω την άποψη ότι η σημερινή κατάσταση είναι αποτέλεσμα υπέρμετρου «δανεισμού»: οικονομικού δανεισμού της χώρας από το εξωτερικό, οικονομικού δανεισμού των πολιτών από τις ιδιωτικές τράπεζες και «δανεισμού» φυσικών πόρων από το περιβάλλον. Το μοντέλο της ανάπτυξης που ακολουθούμε οδήγησε σε έναν άκρατο καταναλωτισμό, απελευθέρωση των αγορών χωρίς έλεγχο, επέτρεψε τον παράνομο πλουτισμό σε βάρος των δημοσίων αγαθών, επέτρεψε την κατασπατάληση και την υποβάθμιση των φυσικών πόρων και την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Αυξάνονται διαρκώς οι ανάγκες μας σε ενεργειακούς πόρους για καύσιμα και ηλεκτρισμό, σε πρώτες ύλες, σε τρόφιμα και νερό, τα οποία ωστόσο κατανέμονται εντελώς άνισα στους πληθυσμούς της γης. Ως αποτέλεσμα, αντιμετωπίζουμε τεράστια οικονομικά αδιέξοδα, διογκώνονται οι κοινωνικές αδικίες και απειλούμαστε από μολυσμένα τρόφιμα και νερά, ρυπασμένες θάλασσες, την ατμοσφαιρική ρύπανση, τα σκουπίδια μας και τα απόβλητά μας, την πυρηνική καταστροφή, ενώ αντιμετωπίζουμε όλο και πιο συχνά πλημμύρες, πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές.

Πριν λοιπόν ξεπεράσουμε οριστικά τη «φέρουσα ικανότητα» των κοινωνικών δομών, των οικοσυστημάτων και της ίδιας της χώρας μας, πρέπει να οικοδομήσουμε την οικονομία μας, την κοινωνία μας και τη σχέση μας με το περιβάλλον σε μια νέα βάση. Με κοινωνική δικαιοσύνη, αλληλεγγύη, λογοδοσία, εθνική αξιοπρέπεια, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και στους πόρους που μας παρέχει. Γνωρίζουμε καλά ότι για να αντιμετωπίσει η ελληνική οικονομία την ύφεση και να μειωθεί η ανεργία, βασικοί άξονες είναι η ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα και του τουρισμού. Η ανάπτυξη του αγροτικού τομέα όμως πρέπει να γίνει με εξορθολογισμό στη χρήση των φυσικών πόρων, με διασφάλιση της ποιότητας των ελληνικών προϊόντων, που εμείς πρώτοι πρέπει να στηρίξουμε και με την αποτελεσματική προώθησή τους στις ελληνικές και ξένες αγορές. Η ανάπτυξη του τουρισμού πρέπει να ενισχυθεί με υψηλό επίπεδο παροχή υπηρεσιών, με σωστή σχέση ποιότητας τουριστικού προϊόντος και κόστους και με την ανάδειξη των πολύτιμων φυσικών μας θησαυρών.

Συμπερασματικά λοιπόν να πούμε ότι η λύση του οικονομικού και του περιβαλλοντικού προβλήματος πρέπει να γίνουν παράλληλα. Διότι διαφορετικά, το ένα θα ακυρώνει το άλλο. Ας αγωνιστούμε όλοι, ώστε αυτή η κρίση να γίνει μια νέα ευκαιρία. —◆—

Ανδρέας Τριανταφυλλόπουλος: Διδάκτορας χημικός μηχανικός – περιβαλλοντολόγος, πρώην αντινομάρχης περιβάλλοντος Αχαΐας, πρώην Βουλευτής ΠΑΣΟΚ και Κοινωνικής Συμφωνίας. Γεννήθηκε στην Πάτρα το 1958 και τόπος καταγωγής του είναι η Ρουπακιά Τριταίας. Είναι πατέρας δύο παιδιών. Γνωρίζει δύο γλώσσες, Ιταλικά και Αγγλικά. Τομείς Επιστημονικής Εξειδίκευσης: Πράσινη Ανάπτυξη. - Τεχνολογίες Προστασίας Περιβάλλοντος με εξειδίκευση στη διαχείριση στερεών αποβλήτων. - Εκπαιδευτική εμπειρία σε τεχνολογίες περιβάλλοντος και εισηγητής σε πληθώρα Ευρωπαϊκών και Ελληνικών Συνεδρίων. - Διαχείριση Κοινοτικών Προγραμμάτων, οικονομοτεχνικές - περιβαλλοντικές μελέτες, μελέτες μεταφοράς τεχνολογίας. - Σχεδιασμός, Οργάνωση, Βελτιστοποίηση παραγωγικών διαδικασιών. - Διοίκηση & Οργάνωση Νοσοκομειακών Μονάδων.

Η θέση των φωτοβολταϊκών συστημάτων στην σύγχρονη κοινωνία

Πώς τα φωτοβολταϊκά συστήματα δίνουν λύσεις στο ενεργειακό πρόβλημα της Ελλάδας και τονώνουν την οικονομία, αλλά και η πρωτοποριακή μέθοδος της καθετοποιημένης παραγωγής.

Γιάννης Τσιβιλής

Η παγκόσμια αγορά φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων βίωσε έντονους ρυθμούς ανάπτυξης κατά τη διάρκεια των τελευταίων 3 χρόνων με το μέγεθός της να αυξάνεται πάνω από 40%.

Η ελληνική αγορά έχει παρουσιάσει σταθερή ανάπτυξη από το 2007. Το ηλιακό δυναμικό καθώς και το νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα, αποτελούν ελκυστικά κίνητρα για κάθε τύπο φωτοβολταϊκού συστήματος, είτε πρόκειται για εγκαταστάσεις αρκετών MW είτε πρόκειται για μια μικρή οικιακή εγκατάσταση σε στέγη.

Το διαρκώς αυξανόμενο ενδιαφέρον των επενδυτών καλλιεργεί την πεποίθηση ότι τα φωτοβολταϊκά συστήματα θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην Ελλάδα στο εγγύς μέλλον.

Το μήνυμα είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό για μία χώρα όπως η Ελλάδα που αποβιομηχανοποιείται ραγδαία.

Η αγορά ενέργειας στη χώρα μας αναμένεται να εξελιχθεί ραγδαία, προσελκύοντας επενδυτές παγκοσμίως. Με την ανάδειξη της Ελλάδας ως ενεργειακό σημείο αναφοράς των Βαλκανίων, τη μελλοντική απελευθέρωση της παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και μία δυναμική εκστρατεία με σκοπό την εδραίωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η χώρα μπορεί πλέον να θέσει σημαντικούς αναπτυξιακούς στόχους.

Η Ελλάδα διαθέτει πλούσιο ηλιακό δυναμικό και εκτιμάται ότι η ηλιακή ενέργεια μπορεί να καλύψει το ένα τρίτο των ενεργειακών αναγκών της χώρας. Οι ειδικοί πιστεύουν ότι η αγορά θα αναπτυχθεί σημαντικά και η αξία της θα ξεπεράσει τα 4 δισεκατομμύρια Ευρώ στα επόμενα χρόνια. Η ηλιακή ενέργεια πρόκειται να αποτελέσει έναν από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της ενεργειακής ταυτότητας της Ελλάδας.

Πολλά στοιχεία συνηγορούν στην εξέλιξη της χώρας μας σε ενεργειακό κόμβο:

- Ισχυρό ηλιακό δυναμικό
- Υψηλές τιμές αγοράς της παραγόμενης ενέργειας
- 20ετής συμφωνία αγοράς ενέργειας
- Ευνοϊκό, μακροπρόθεσμο νομικό πλαίσιο της Ελλάδας που διασφαλίζει την αξιοπιστία του επενδυτικού περιβάλλοντος.

Η Ελλάδα ενθαρρύνει την ανάπτυξη της ηλιακής θερμικής ενέργειας και μέχρι σήμερα πλήθος μικρών και μεσαίων εταιρειών έχουν επενδύσει στον τομέα αυτό. Ως αποτέλεσμα η σημερινή δυναμικότητα των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων στη χώρα έχει ξεπεράσει τα 200 MW, ενώ αναμένεται να φτάσει περί τα 2.200 MW μέχρι το έτος 2020.

Στα πλαίσια των ΑΠΕ (Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) και συγκεκριμένα στα φωτοβολταϊκά, η συνεχής επέκταση των φωτοβολταϊκών πάρκων στην Ελλάδα δημιουργεί μοναδικές ευκαιρίες για τις βιομηχανίες της ενεργειακής τεχνολογίας και εξοπλισμού. Η ελληνική βιομηχανία που σχετίζεται με τα φωτοβολταϊκά περιλαμβάνει καθετοποιημένες μονάδες παραγωγής για τα περισσότερα είδη φ/β εξοπλισμού, για την τροφοδότηση της αγοράς όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό. Τα προϊόντα αυτά αποτελούν αιχμή της τεχνολογίας και παράγονται βάσει ευρωπαϊκών προδιαγραφών και προτύπων ενώ τυγχάνουν ευρείας αποδοχής από την ελληνική και την ευρωπαϊκή αγορά.

Συναντούμε Μονάδες παραγωγής φωτοβολταϊκών συλλεκτών, Μονάδα επεξεργασίας πυριτίου για την κατασκευή των συλλεκτών, Μονάδες παραγωγής Μπαταριών για Φ/Β εφαρμογές αλλά και Μονάδες σχεδιασμού και κατασκευής ειδικών προϊόντων για Φ/Β έργα, όπως συστήματα παρακολούθησης ηλίου, αισθητήρες μέτρησης και καταγραφικά, μεταλλικές βάσεις στήριξης, κλπ.

Όλες οι παραπάνω βιομηχανίες είναι καθετοποιημένες. Ακολουθούν μία στρατηγική

διεθνοποίησης με στόχο την κατάκτηση μεριδίου στην διεθνή αγορά των ΑΠΕ στον τομέα των συστημάτων στήριξης φ/β και σήμερα δραστηριοποιούνται στην εγχώρια και ευρωπαϊκή αγορά.

Αλλά τι εννοούμε με τον όρο «καθετοποιημένη μονάδα παραγωγής»; Εννοούμε την παραγωγή που περιλαμβάνει όλα τα στάδια από την παραγωγή πρώτων υλών μέχρι τη διανομή του τελικού προϊόντος. Αναμφισβήτητα ενδυνάμει πλεονεκτήματα είναι πάρα πολλά, και αποτελούν έναν ισχυρό παράγοντα για να υιοθετήσει μία ελληνική επιχείρηση την στρατηγική της καθετοποίησης.

Το πρώτο από τα πλεονεκτήματα προκύπτει να είναι η δυνατότητα ελαχιστοποίησης του κόστους αγοράς και μεταπώλησης υλών και εξαρτημάτων που προκύπτει από την αποφυγή του ενδιάμεσου μεταπωλητή ή εξωτερικού κατασκευαστή. Ο χαλκός, το πυρίτιο, ο χάλυβας, το αλουμίνιο αποτελούν πρώτες ύλες για τα καλώδια, τους συλλέκτες, τις μεταλλικές βάσεις στήριξης. Αυτές οι πρώτες ύλες προέρχονται από την Ελλάδα σε χαμηλό κόστος προσφέροντας στα τελικά

προϊόντα οικονομικά ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Με αυτό τον τρόπο επίσης δεν απαιτείται το πρόσθετο κόστος διαφήμισης ή προώθησης προϊόντων για τον κατασκευαστή των πρώτων υλών, εφόσον η παραγωγή θα διατεθεί εξ ολοκλήρου στο καθετοποιημένο συγκρότημα, μειώνοντας έτσι περαιτέρω το κόστος.

Η καθετοποίηση προσφέρει επίσης αυξημένες τεχνολογικές δυνατότητες στον οργανισμό που την έχει επιλέξει. Η εμπλοκή περισσοτέρων του ενός τμημάτων που απαιτούνται για την παραγωγή του τελικού προϊόντος, δίνει την δυνατότητα να παρακολουθούνται οι τεχνολογικές αλλαγές στενότερα. Αυτό συμβαίνει, διότι οι όποιες πιθανές αλλαγές σε κάποιο τμήμα της καθετοποιημένης παραγωγικής διαδικασίας, γίνονται αφορμή να συντελεστούν αντίστοιχες αλλαγές και στα υπόλοιπα τμήματα αφομοιώνοντας έτσι τους κραδασμούς των αλλαγών αυτών, και μειώνοντας το ρίσκο να μην εναρμονισθεί η επιχείρηση με το τρέχον τεχνολογικό υπόβαθρο.

Ένα πρόσθετο πλεονέκτημα που προκύπτει από την καθετοποίηση της παραγωγής, είναι η δημιουργία ψυχολογικών εμποδίων στον ανταγωνισμό. Αυτό γίνεται τόσο με τους ανταγωνιστές του τελικού προϊόντος, όσο και με εκείνους των ενδιάμεσων φάσεων. Η εικόνα της καθετοποιημένης επιχείρησης αποθαρρύνει κάθε νέο ανταγωνιστή επειδή δημιουργεί την αίσθηση, λόγω της υψηλής εντατικοποίησης κεφαλαίων, ότι δύσκολα θα ανταγωνισθεί.

Τέλος, η δυνατότητα διασφάλισης της ποιότητας των υπό προμήθεια υλικών και εξαρτημάτων, αποτελεί ένα ουσιαστικό πλεονέκτημα της καθετοποίησης παραγωγής. Το κόστος που συνδέεται με την αξιολόγηση προμηθευτών, ή το λεγόμενο κόστος κακής ποιότητας από την εμπλοκή ελαττωματικών παρτίδων υλικών, μπορεί να επενδυθεί για έρευνα και ανάπτυξη νέων προϊόντων, δίνοντας προτεραιότητα στην βελτίωση της σχετικής με τον ανταγωνισμό ποιότητας, και δημιουργώντας τις προϋποθέσεις ολοκληρωμένης εφαρμογής στρατηγικής για την ποιότητα.

Με άλλα λόγια, οι επιχειρήσεις που υιοθετούν την διαδικασία καθετοποίησης ωφελούνται στο κόστος παραγωγής, στην ποιότητα των υλικών, στο ψυχολογικό κομμάτι του ανταγωνισμού και στην εξέλιξη νέων τεχνολογιών, με αντίστοιχα κέρδη για την ελληνική οικονομία και παραγωγικότητα.

Στο χώρο της βιομηχανίας των φωτοβολταϊκών, η ελληνική παραγωγή επιδεικνύει άριστες μονάδες παραγωγής φωτοβολταϊκών συλλεκτών βασισμένες

στα διεθνή πρότυπα και στην αιχμή της τεχνολογίας. Στον τομέα της στήριξης των φωτοβολταϊκών πολλές ελληνικές διελάσεις προσφέρουν ανταγωνιστικές και αξιόπιστες λύσεις με αυστηρή τήρηση των ευρωπαϊκών προδιαγραφών. Τα συστήματα στήριξης φ/β αν και έχουν μικρή συμμετοχή στο συνολικό κόστος της επένδυσης έχουν σημαντικό ειδικό βάρος για την ασφάλεια της επένδυσης κατά τη μακρά διάρκεια των 25 ετών.

Οι συλλέκτες και οι βάσεις ελληνικής προέλευσης χαίρουν μεγάλης εκτίμησης στο εξωτερικό σύμφωνα με τις μεγάλες εξαγωγές τους στην Ευρώπη που ξεπερνούν τις πωλήσεις στην εγχώρια αγορά. Το γεγονός αυτό το καθιστά ακόμα πιο σημαντικό μια ουσιαστική λεπτομέρεια: πρόκειται για χώρες όπου δεν ευνοείται η διείσδυση νέων προϊόντων διότι ήδη υπάρχουν αντίστοιχα αξιόλογα προϊόντα. Το μέγεθος των εξαγωγών αποτελεί ένδειξη της ποιότητας και της ανταγωνιστικής τιμής των αγαθών που παράγονται σε ελληνικές καθετοποιημένες μονάδες.

Γενικότερα μπορούμε να πούμε ότι η καθετοποίηση επιτρέπει στη μονάδα παραγωγής τον πλήρη έλεγχο των προϊόντων της πριν την τελική διάθεσή τους στην αγορά από τη μορφή τους μέχρι το τελικό τους κόστος. Τα οφέλη όμως από τη στρατηγική της καθετοποίησης είναι πολύπλευρα και δεν αφορούν μόνο στα στενά όρια της ίδιας της μονάδας αλλά επηρεάζουν την ίδια την ελληνική κοινωνία.

Οι περισσότεροι κλάδοι στους οποίους η χώρα μας έχει συγκριτικό πλεονέκτημα φαίνεται ότι είναι κλάδοι εντάσεως εργασίας και όχι εντάσεως κεφαλαίου. Η καθετοποίηση της παραγωγής και η διάχυση της έντασης κεφαλαίου προς τους κλάδους των ΑΠΕ οδηγεί σε διασφάλιση και περαιτέρω δημιουργία θέσεων εργασίας, με ευνοϊκούς για τους εργαζόμενους όρους.

Γενικά οι καθετοποιημένες βιομηχανίες παρέχουν υψηλού επιπέδου προϊόντα λόγω των οικονομιών κλίμακας. Διαθέτουν κεφάλαια για έρευνα και ανάπτυξη και δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Το ανθρώπινο δυναμικό τους είναι εξειδικευμένο και υψηλού επιπέδου. Οι καθετοποιημένες παραγωγές παράγουν θέσεις εργασίας, πλούτο και αυξάνοντας τις εξαγωγές της χώρας μας δρουν θετικά στο εμπορικό ισοζύγιο. Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προσδοκά να εξειδικευθεί σε προϊόντα εντάσεως κεφαλαίου, οι καθετοποιημένες μονάδες παραγωγής ανεβάζουν διαρκώς τον πήχη των υπηρεσιών τους και βελτιώνουν γενικότερα την εικόνα και την αξιοπιστία της ελληνικής αγοράς.

Η συνεχής εξέλιξη της τεχνολογίας και η οικονομία κλίμακας οδηγούν σε σταθερή μείωση του κόστους παραγωγής και σε αύξηση της ανταγωνιστικότητας με καινοτόμα ποιοτικά προϊόντα διασφαλίζοντας τη συνεχιζόμενη διείσδυση στην ευρωπαϊκή αγορά φωτοβολταϊκών.

Οι ΑΠΕ στην Ελλάδα αποτελούν εφελκυστήρα της ανάπτυξης της χώρας. Ο ρόλος των καθετοποιημένων μονάδων παραγωγής είναι πολύ σημαντικός διότι αφενός προάγουν τις εξαγωγές και αφετέρου παρέχουν σε χαμηλές τιμές τα απαραίτητα προϊόντα για την υλοποίηση των εγχώριων φωτοβολταϊκών σταθμών παραγωγής ενέργειας. —◆—

Γιάννης Τσιβιλής, Εμπορικός
Διευθυντής ΜΕΤΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕΒΕ.

TREAT THE
EARTH WELL.
IT WAS NOT
GIVEN TO YOU
BY YOUR
PARENTS,
IT WAS
LOANED
TO YOU
BY YOUR
CHILDREN

Πώς μπορούμε να αποκτήσουμε το πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης

Ανδρέας Μουντράκης

Όπως είναι γνωστό από τις 9.01.2012 τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή ο Ν. 3851/2010 Σύμφωνα με τον οποίο θεσμοθετήθηκε η υποχρέωση των ιδιοκτητών ακινήτων για έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) προκειμένου για την εκμίσθωση ακινήτων με επιφάνεια άνω των 50 τ.μ. Η υποχρέωση αυτή ισχύει από τις 9-01-2011 και για την πώληση των Ακινήτων.

Το πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης (ΠΕΑ) Ή Ενεργειακό πιστοποιητικό είναι ένα επίσημο έγγραφο καταχωρημένο στο ΥΠΕΚΑ, στο οποίο βαθμολογείται ενεργειακά το κτίριο ή τμήμα κτιρίου, περιλαμβάνει ενεργειακή ανάλυση του ακινήτου καθώς και συστάσεις για βελτίωση της ενεργειακής του απόδοσης. Με το ΠΕΑ, μετά από εκπόνηση και υποβολή της ενεργειακής μελέτης το κτίριο κατατάσσεται σε ενεργειακή κατηγορία (υπάρχουν 9 κατηγορίες από Α+ έως Η). Έχει Ισχύ 10 χρόνια και στοχεύει στη δημιουργία ενεργειακής συνείδησης για ορθολογική χρήση της ενέργειας και τελικά στην προτροπή για δημιουργία πιο φιλικών προς το περιβάλλον ακινήτων καθώς και την αναβάθμιση των υφισταμένων. Εκδίδεται από Διπλωματούχο Μηχανικό, που φέρει την ειδική για το σκοπό αυτό άδεια Ενεργειακού Επιθεωρητή, κυρίως από Ηλεκτρολόγους και Μηχανολόγους Μηχανικούς στην πράξη και λιγότερο από Πολιτικούς Μηχανικούς και Αρχιτέκτονες.

Η πιστοποίηση των ακινήτων από τους Μηχανικούς που εδρεύουν στην Αττική αφορά τα ακίνητα στην ίδια περιοχή αλλά μπορεί να επεκταθεί σε ολόκληρη την Ελλάδα με απλή προσκόμιση των αναγκαίων στοιχείων, δηλαδή Κατόψεις- Τοπογραφικά Σχέδια, Αντίγραφο Δήλωσης Κτηματολογίου (π.χ. κωδικοί ΚΑΕΚ) , αντίγραφο ή αριθμό οικοδομικής αδείας, ηλεκτρονική εξωτερική φωτογραφία του ακινήτου. Επίσης χρειάζεται το συμβόλαιο μίσθωσης ή πώλησης του ακινήτου και πιο συγκεκριμένα τα ΑΦΜ και λοιπά ατομικά στοιχεία του ιδιοκτήτη αλλά και κάποια Η/Μ στοιχεία του Λέβητα της Πολυκατοικίας (π.χ. εάν είναι Αερίου ή πετρελαίου) ύπαρξη μονών ή διπλών τζαμιών και του ανάλογου συντελεστού θερμοπερατότητας που αφορά τον ολικό υπολογισμό της κλάσης – Κατηγορίας του κτιρίου. Αυτός γίνεται με ένα συγκεκριμένο Μαθηματικό Μοντέλλο Ηλεκτρομηχανολογικής Μελέτης που προσιδιάζει με την παλαιά μελέτη Θερμομόνωσης του κτιρίου, εμπλουτισμένη με κάποια ειδικά τεχνικά ενεργειακά στοιχεία του Κτιρίου. —◆—

Ανδρέας Μουντράκης Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Μ.Β.Α
Εν. Επιθεωρητής

Πείτε μας τι να του κόψουμε.

Το σπίτι του

Τη στήριξη στο νοσοκομείο

Την Εθνική γραμμή
για Παιδιά και Εφήβους SOS1056

Τις 8 κλητές ιατρικές μονάδες για παιδιά και νεογνά

Την ενίσχυση της οικογένειας του που είναι στα όρια της φτώχειας

To Amber Alert

www.hamogelo.gr

Ο μπαμπάς,
αγαπάει τη μαμά.
Την κλωτσάει, την χτυπάει,
της φωνάζει
την κάνει να κλαίει.
Και ο μπαμπάς
αγαπάει εμένα.
Με καίει, με χτυπάει,
με κλειδώνει στη
ντουλάπα,
και με φωνάζει
βλάκα.
**Εγώ μισώ την
αγάπη.**

apopseis.gr

STOP DOMESTIC VIOLENCE NOW!

The background of the image is Salvador Dalí's famous painting 'The Persistence of Memory'. It depicts a landscape with a large, melting pocket watch in the center, a small snail on the left, and a melting pocket watch on the right. The sky is a pale blue, and the ground is a mix of brown and green.

Επειδή

Όλα

είναι

apopseis

www.apopseis.gr